

והאלהים נסח את אברהם. גבול יש לחופש הרצון, שהוא מתבלט בתכונתה של הבחירה, בכל מקום שהוא נמצא. גם באותן ההופעות, שאנו תושבים אותן לחפזיות מצד הרצון הבחירי של האדם, יש בהן בעומק היותן דברים מכריחים שהם נסתרים ונעלמים מן העין. אבל יודע תעלומה ביה, אשר לפניו נגלו כל מצפונים, הנה הוא רצה להוציא לאור ההייה את כל אור הקודש, את כל הנצח והשיגוב, הטמון ונגזר בנשמתו הגדולה של אברהם. לצורך זה הצפיע עליו רצון הפשי מהלט, בלתי מקושר בשום הכרה פנימי או חצוני, כדי שעצמותו הפנימית תבלתי תלויה וחפזית. בהדר גאון עזה ותוצאת הנסיון ברום גבוה והאלהים נסח את אברהם.

ע"פ (9"א)
 עולם דא' ה' (ח"א)
 ע"פ פ"ה
 ע"פ ח"ה ק"ה ק"כ

ויאמר אליו אברהם, כשד' קורא אל האדם בשמו, הרי זו קריאת המטבעת את האדם בעצמותו. כאשר שרי קודש העליונים הרבה זמנים ישנם בזיהם, שהם אינם כלל מופרים לעצמם בתור עצמיות מיוחדת, שיש לה הויה וענין, וק"ו תשוקה, שאיפה והפץ פרטיים, או אמנם באותה התכונה הכללית אין שום בידוד של מהות עצמית ושל רצון עצמי, בהירי, הפשי, כי אם יש כאן הויה כללית, נמשכת בשטפי גהה אחרי אור אין סוף, רצון צדיק חי חיים, אור העולמים כולם, וכדי להמם את החן הנסיון בכל עמקו וגבורתו, קרא האלהים אליו: אברהם. בקריאה קדושה זו הוטבעה עצמותו בתוכו, וכל החפצים, הרצונות והשאיפות, הקשורים לפרטיותו, התגלו ככל, עז גבורתם וגדלם, עד כדי ההכשרה לגלות את האופי הרצוני החפשי של ענק עולם זה, שזוהי מדת הנסיון הנשגב.

ויאמר הנני, מתוך חרדת קודש של דבר ד', ריבו עצמו אותו צדיק, ע"פ הקריאה האלהית, שזיהה הוא עצמו מה שהוא בעצם היותו הפרטית ע"פ קריאת שמו אברהם. מתוך אומר סלה זה נכנס הוא ברום קדושת כל שאיפותיו, אל עצמותו, וחכמה עצמית כזאת, שבאה מתוך החרדות העליונה לדבר ד', של ירא האלהים העליון, היא חודרת ועמוקה, היא כבר מרכזה את כל החיים אל הפרטיות המהותית, כפי מדת ההכשרה היותר עמוקה, ששום כח המשכה טבעית לא יוכל להיות ככה מעמיק את ההתרכוז האפניתי, בתגובות הנפש פנימה, עד כדי עומק זה, להוש ולהרגיש יפה יפה את כל הרגשות הנשאים, הגנוזים בטבע האדם, וכל יחשיו החכימים הנוגעים בפשוט, נהו הגדול של המאמר הנני.

שיבה אל העצמיות

(קריאת האלהים אל אברהם)

חונן "אורות העקדה"
 ע"פ ע"פ
 ק"כ ע"פ
 ק"כ ע"פ

לאור זה נבין את נסיון העקדה — כמאורע הגדול, אשר נהיה ליסוד העליה הרוחנית של כל האנושות בולה, שפעל להוציא אל אור החיים את תקופת הרוח היתרי קדושה, הדבקה באלהים חיים בכל לבנה, ובכל גפשה, ובכל מאדוה¹³, במאורע זה נחשף האדם כולו בכל כוחותיו, הגלויים והגנוזים בהתמסרו ללא שיור אל אלהיה, במתינת כל יקר למענו.

הנסיון נפתח בדושיה בין ה' לאברהם, שמגמתו לעורר את עצמותו הפנימית, ויאמר אליו אברהם¹⁴, כל קריאת שם פירושה הגדרת המתות, חכמתו של אדם הראשון שקרא שמות לכל בעלי החיים¹⁵, שהכיר טבעם וקרא להם שמות, כלומר השם הראוי להם כפי טבעיהם¹⁶. זהו דרגתו השכלית של האדם, במתינת הגדרת מחאימה למהות, אבל, כשה' קורא לאדם בשמו, הרי זו קריאה המטבעת את האדם בעצמותו¹⁷, קולו של האלהים הקורא אל האדם בשמו, מעמידה את האדם נוכח עצמו, מהותו, יעודו ותכלית חייו, ישגם צדיקים, גדולי עולם ש'הם אינם מוכרים לעצמם בתור עצמיות מיוחדת¹⁸, בעלת שאיפות ותשוקות פרטיות, כי הם בטלים לפני ה', תוך אבדן ה'אני' הנמשך בדבקות עליזה אחו ה'אני' סוף¹⁹, תוך התעלמות מרצון עצמי בהירי, הפשי, קריאת ה' אברהם! מעמיקה את הנסיון, כדי שיכיר אברהם את עצמו, שאיפותיו ורצונותיו הקשורים לפרטיותו, ולא יעשה את העקדה בהתרגשות ואכססות עד שלא יבחין בדיוק מהו פועל ועושה, בקריאת קדושת זו, הוטבעה עצמותו בתוכו, וכל התפצים הרצונות והשאיפות הקשורים לפרטיותו, התגלו ככל, עז גבורתם גדלם, עד כדי ההכשרה לגלות את האופי הרצוני החפשי של ענק עולם זה, שזוהי מדת הנסיון הנשגב²⁰.

13 שם כג, א, השווה דעות המדרשים בר"ר נהר, סדא"ר, וסנהדרין פ"ג, ב.
 14 ע"פ פ"ו, והשווה מוסר הקודש ע"פ ק"ו.
 15 המבין בראשית ב, כ, מהר"ל באר הגולה ה, ד"ה בפרק אלו טרופות.
 16 ע"פ פ"ה ד"ה ויאמר אליו, השווה לחלו, בעולת ראיה"ו סטו ד"ה כי אתן אתכם לשם.
 17 ע"פ פ"ה ד"ה ויאמר אליו.